

W kalendarium prezentujemy tradycyjne święta polskie wraz z podstawowymi informacjami na ich temat. Rok obrzędowy w tradycji polskiej jest ściśle powiązany z rokiem liturgicznym obchodzonym w Kościele katolickim. Rozpoczyna się on wraz z nastaniem adwentu, a kończy u progu nadejścia zimy.

Data święta	Nazwa święta	Informacje o święcie
między 29 listopada a 3 grudnia (4 kolejne niedziele)	Adwent	Okres roku liturgicznego poprzedzający Boże Narodzenie charakteryzujący się nasileniem modlitw, zachowywaniem postu w poniedziałki, środy i piątki.
4 grudnia	Dzień św. Barbary	Patronka artylerzystów, górników, rybaków, flisaków, żeglarzy, budowniczych, architektów, murarzy, orędowniczka dobrej śmierci.
6 grudnia	Dzień św. Mikołaja	Patron Rosji, kancelistów, uczonych, notariuszy, jeńców wojennych, młynarzy, piekarzy, złodziei, podróżnych, małych chłopców, panien pragnących wyjść za mąż.
8 grudnia	Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny	
13 grudnia	Dzień św. Łucji	Rozpoczynano porządki i przygotowania świąteczne, uważano ten dzień za bardzo niebezpieczny bowiem sprzyjał praktykom czarownic i guślarzy, którzy mogli swymi czarami zaszkodzić ludziom i zwierzętom
24 grudnia - 6 stycznia	Święta Bożego Narodzenia zw. Godami, Godnymi lub Godnimi Świętami, Świętymi Wieczorami, Koladką	
24 grudnia	Wigilia	Zanim tego dnia zapłonęła pierwsza gwiazda należało zakończyć prace związane z gospodarstwem, sprzątaniem i ozdabianiem domostw, w Noc Wigilijna wierzono, że woda zmieniała się na krótko w wino, miód a nawet złoto. W niektórych regionach Polski do dziś odbywa się obrzędowe mycie w wodzie źródlanej zaczerpniętej w Wigilię o

		północy. Ma to chronić przed chorobami.
26 grudnia	Dzień św. Szczepana	Święcono owies i obsypywano się nim w czasie mszy. Obrzucano także księdza ziarnem- zwyczaj ten miał zapewnić urodzaj i pomyślność płodów rolnych.
Między Nowym Rokiem a Trzema Królami	Herody	W tym okresie kolędowano po domach i odgrywano przedstawienie o Narodzeniu Pańskim, w składzie: Herod, śmierć, anioł, diabeł.
od Nowego Roku do ostatkowego wtorku	Zapusty	Kolędnicy wędrowali po wsiach, życząc pomyślności mieszkańcom. Przebierali się za: turonia, kozę, konia, bociana, niedźwiedzia, żurawia czy koguta.
6 stycznia	Trzech Króli czyli Święto Objawienia Pańskiego tzw. Epifania	W kościołach święci się kredę i mirrę.
2 lutego	Dzień Matki Bożej Gromnicznej tzw. Ofiarowania Pańskiego	Święcenie gromnic w kościołach, by potem chroniły one przed rażeniem pioruna, pożarem czy inną klęską.
3 lutego	Dzień św. Błażeja	Świecenie małych woskowych świec, które chronić mają przed chorobami gardła.
5 lutego	Dzień św. Agaty	Święcenie soli.
od tłustej niedzieli do śledzika	Ostatki zw. Gościnnymi Dniami	Pochody maszkar: koza, niedźwiedź, bocian i dwóch muzykantów .
12 – 19 marca	Żegnanie zimy	Łączono ten obrzęd z powitaniem lata, po utopieniu w wodzie słomianej kukły, wracano znad wody z zielonym gaikiem (przystrojonym wieńcem).
21 marca	Pierwszy Dzień wiosny	Topienie Marzanny zw. Moreną, Marzaniokiem, Śmiercią, Śmierztecką, Śmiertką, Śmiercichą, topiono ją lub palono, aby przywołać wiosnę.
22 marca		Chodzenie po wsi z tzw. Maikiem, Gaikiem, Lateczkiem z życzeniami.
25 marca	Dzień Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny zw. Matki Bożej Roztwornej, Strumiennej lub Kwietnej	
7 dni przed Wielkanocą	Niedziela Palmowa zw. Niedzielą Wierzbną lub	Rozpoczyna Wielki Tydzień. W kościołach święci się palmy. Znane były

	Kwietną	także procesje z figurką Jezusa na osiołku, który był obwożony w okolicy kościoła.
	Wielki Czwartek	Przygotowywano świąteczne potrawy. Istniał zwyczaj chodzenia chłopców po wsiach z tzw. żurem, czyli mieszaniną błota, popiołu, gnoju i wapna, a następnie smarowania nim okien domów, ogłaszając tym samym koniec postu.
	Wielki Piątek	Rodzice smagali swe dzieci różgami brzozowymi za „Boże rany”. Poza tym po wsiach biegali chłopcy i robili hałas za pomocą drewnianych kołatek. Hałas ten miał odpędzać złe duchy. Owe drewniane kołatki były używane zamiast dzwonów kościelnych. W ten dzień barwiono także jaja.
	Wielka Sobota	Brudzono przechodniów popiołem i sadzą. Ten zwyczaj praktykowano na dziewczętach, które aby się wykupić, musiały dać swoim oprawcom kilka groszy na wódkę.
	Niedziela wielkanocna	Praktykowano zabiegi związane z magią wody, o północy czy też wczesnym rankiem przed wschodem słońca obmywano się bądź zażywano kąpeli w rzekach i potokach, woda miała działanie uzdrawiające. Przygotowywano „święcone”, w jego skład wchodziły: jajka, szynka, kiełbasa, chleb.
	Poniedziałek wielkanocny zw. Dyngusem lub Dniem św. Lejka	Kolędowanie Dyngusowe polegało na polewaniu wodą dziewcząt, które w dzień następny mogły się odegrać. Podczas tego zwyczaju wykonywano pieśń: „Chodzimy tu po dyngusie”. Śmigus dotyczył smagania brzozowymi gałązkami w celu zapewnienia smaganemu zdrowia.
7 niedziela po Wielkanocy	Zielone Świątki	Przystrajano domy i zabudowania gospodarskie tatarakiem, zielonymi gałęziami, kwiatami, małymi brzoškami, strojono bydło wieńcami i kwiatami, okadzano je dymem ze spalonych, święconych ziół, dawano do wypicia krowom ziołowe wywary, by ustrzec je przed działaniem czarownic.

10 dni po Zielonych Świątkach, 2 czwartek po Zielonych Świątkach	Boże Ciało	Święci się wianuszki uplecione z ziół i kwiatów, mają one chronić ludzi i dobytek przed piorunami, gradem, chorobami.
24 czerwca	Dzień Św. Jana zw. Sobótką lub Wiankami	Zbierano zioła i zawieszano na drzwiach domu czy wtykano w strzechy, okna i płoty, zwyczaj ten miał odstraszać czarownice, demony i wszelkie zło, które w tym okresie były bardzo niebezpieczne.
2 lipca	Dzień Matki Boskiej Jagodnej	Od tego dnia można było zbierać w lesie jagody
15 sierpnia	Święto Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny zw. Dniem Matki Bożej Dożynkowej, Matki Bożej Zielnej	W kościołach święci się zioła, gdyż są one symbolem bogactwa przyrody.
16 sierpnia	Dzień św. Rocha	Opiekun zwierząt, chronił przed padaczką oraz zarazą.
8 września	Dzień Narodzenia Najświętszej Maryi Panny zw. Matki Bożej Siewnej	W kościołach błogosławi się ziarno siewne i nasiona.
1 listopada	Dzień Wszystkich Świętych	Przystrajano groby zaduszkowymi wieńcami, wykonanymi z warkocza słomy, srebrnego mchu, świerku, kwiatów.
11 listopada	Dzień św. Marcina	Patron żołnierzy, ubogich, oberżystów i pijaków. Pieczono gęsi, z której przepowiadano pogodę na zimę.
25 listopada	Dzień św. Katarzyny tzw. Katarzynki	Dzień wróżb dla kawalerów, z których mogli się dowiedzieć, kto będzie ich małżonką.
30 listopada	Dzień Św. Andrzeja tzw. Andrzejki	Dzień wróżb dla panien, które przepowiadałyby przyszłość.